

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Pravi pa magjarski in nemški Turki.

Divji in tedaj pravi Turki iščejo v svojih smrtnih zadregah povsod prijateljev in podpornikov. Našli so jih pri mohamedanskih prebivalcih Azije in Afrike. Temu se ni čuditi, vsaj jih veže vzajemni mohamedanski srd zoper kristijane. Ali čuditi se moramo, da so močnih prijateljev našli celo med evropskimi krščenci: Angleži, Nemci in Magjari. Zlasti k Magjarom jih vleče posebič še sorodna kri. Mohamedanski Turk pa krščeni Magjar sta namreč po rodu in jeziku — prava brata. Njuni predčetje so nekaj kot ajdi skupno konjske črede pasli po mongolskih pustinjah v Aziji. Toda Magjari prišedši l. 895. na Ogersko so pod kraljem sv. Štefanom prejeli sv. krst, krščansko omiko in so se za te svetinje hrabro borili zoper turške navale; le včasih jih je zmotila stara turška kri, da so s Turkom potegnoli zoper kristijane. Vendar tako očitno neumno in nesramno tega nikoli niso delali, kakor ravno sedanjí čas — to pa iz sovraštva do Slavjanov!

Lani so skušali na vse kriplje vstajo bosenskih in hercegovinskih Slavjanov zoper zverinskega Turka zadušiti, letos meseca junija vojsko Srbov in Črnogorcev zabraniti, sedaj pa pomagajo Turkom kristijane klati — veliko stotin Magjarov je že palo na srbskem bojišču, — zastonj, čeravno divjá 240.000 Turkov zoper Srbe in 50.000 zoper Črnogorce.

Brezuspešno vojskovanje Turkov je Magjare že silno iznemirilo, toda popolnem ogenj v strehi je sedaj, ko so zvedeli, da bo kmalu tudi Rumunija, Grecija in mogočna Rusija napovedala boj Turkom in da bo celo Avstrija v zvezi z Rusi šla nad turške divjake in jim vzela — sosedno Bosnijo in Hercegovino ter ti lepi deželi pridjala Hrvatski in Dalmaciji. Takega pomnoženja naših avstrijskih Slavjanov se pa Magjar neizmerno boji in ž njim drži v tej reči tudi ustavoverski in laži-liberalni Nemeč, češ da potem nebi zamogel več Slavjanov tako krotiti kakor do sedaj. Zato sta Magjar in Nemeč sklenola bodočo zvezo Avstrije

z Rusijo na vsak način zabraniti ali vsaj motiti. Ali, hvala Bogu, za sedaj jima je spodletelo, obema na večno sramoto. Magjari so podšuntali svoje dijake v Budapeštu. Ti so 21. okt. začeli po mestu razsajati; hotli so turškemu konzulu bakljado napraviti, ruskemu pa mačkinjo muziko. Ob enem so poslali dunajskim, nemškim dijakom pismo, v katerem jih na pomoč kličejo sebi in Turkom proti strašnim Rusom. Pravijo: sošolci! naša vzajemna očetnjava je v veliki nevarnosti! Najsvetejše blagre človeštva, omike in „kulture“ preti zamoriti kuga moškonska (ruska). Naši bratje, Turki, bijejo smrtni boj zoper nas vseh sovražnika — Rusa. Mi mladenči, dijaki, smo v prvi vrsti poklicani, javno izreči svoje sočutje v besedi in djanju za brate Turke, ki se hrabro borijo za evropsko omiko. Bratje pomagajte nam pobirati za ranjene Turke.“ Tako so magjarski dijaki pisali dunajskim. Ti pa so magjarsko prošnjo zavrgli. Prav so imeli. Kajti ovo pismo je sramota za kristijane, ki imajo vedeti, da Turk ne brani evropske, krščanske omike, ampak da je njeni največji sovražnik bil in ostane, dokler se bo gibati mogel. Ovo pismo je znamenje, kako močno da je Magjarom srd na Slavjane in strah pred Rusi že, in skoro popolnem možgane zmešal. Sicer bi vendar pomislili, da po svojem turkoljubju neizmerno žaliyo avstrijske slavjanske jim sodržavljane in da nevarno in brez potrebe dražijo mogočne Ruse. To je menda celó magjarski minister Tisza slutil, ker sicer bakljade ni hotel prepovedati pa tudi pohvaliti ne, ampak je le odsvetoval, kar je očitno znamenje, da se je nekde zamere bal. Naposled je še turški konzul sam odpovedal in tako je vsa ova neumna magjarska rabuka v mlako pala — vendar ostane v zgodovini zapisana kot grda sramota za vse krščene Magjare in znak jihovega srda na nas Slavjane. Videti je, da Avstrija ne bo zarad gnjile Turčije začela vojske zoper Ruse.

Tudi nemškim Turkom na Dunaju se ni boljše godilo; 115 turkoljubnih poslancev je stavilo do ministrov pismeno prašanje; ali namislijo ti, naj

velja kaj velja, Avstriji ohraniti mir in zlasti ne zasedi kake turške dežele, t. j. „mi ustavoverski Nemci se bojimo vojske z Rusi, pa tudi od turške zapuščine, ako Turčija res razpade, nečemo nič imeti, ker so sosedne nam turške dežele — slavjanske; Slavjanov pa imamo že prek zadosti, tako, da jih že komaj krotimo . . .“ Brez dvombe so pričakovali, da jim bodo ministri pritrdili. Ali močno so se ogoljufali. Minister Auersperg jim ni pritrdil, ampak na njihovo največjo jezo odgovoril: „minister vnanjih zadev se ne bode dal motiti ne po kričanju nekaterih ljudi po vojski (Magjarov), a tudi ne po zahtevanju nekaterih ljudi (115 turkoljubnih poslancev), naj bi Avstrija ostala na vsak način — mirna.“ Komaj je knez Auersperg ove možke besede spregovoril, že je nastal velik hrup in šunder, nemški poslanci so sikali, oho klicali, tako, da je predsednik moral sejo skončati.

To je dobro znamenje; Avstrija tedaj ne bo šla v boj zoper Rusijo, pa tudi mirna ne bo ostala na vsak način, ampak prilično z vojno udarila na Turško in zasedla potrebno nam Bosnijo in Hercegovino. Tako si tolmačijo sedaj ministrov odgovor avstrijski pravi domoljubi. Ali imajo prav ali ne, to bo bližnja prihodnost pokazala.

Cerkvene zadeve.

Za izboljšanje duhovniške plače zahteva finančni minister 1,137.446 fl., ki se imajo med dežele v državnem zboru zastopane razdeliti. Na Štajersko pride 105.000 fl. na Koroško 26.110 fl. na Kranjsko 23.408 fl. Ob enem je minister Stremajer predložil načrt nove postave, po kateri se ima duhovnikom plača izboljšati. Potem načrtu bo se župnikom v Gradcu vračunilo 1000 fl. kot letna plača, župnikom v mestih in večjih trgih (2000 prebivalcev) in kopališčih 700 fl. vsem drugim 500 fl. Kaplan v Gradcu dobi 400 fl., v mestih, večjih trgih in kopališčih 350 fl., drugod pa 300 fl. Do sedaj je kongrua ali najnižja letna plača pri župnikih na starih farah 315 fl., na novih 400 fl., pri kaplanih pa 157 fl. in 210 fl. Gledé teh števil bi marsikdo mislil, da se bo sedaj duhovnikom plača znatno izboljšala, tako, da bo n. pr. župnik na novi fari takoj dobil 100 fl. kaplan 85 fl. več. Mogoče, da bo tu pa tam tako, v obče bo celó drugače. Razlogov nam podaja postavin načrt sam. Ta namreč ukazuje izdelovanje novih fasijonov ali novo napoved vseh duhovniških dohodkov in nekaterih izdatkov. Kder in kolikor bo potem zmanjkalo do 500 fl., oziroma 300 fl., to se bo iz državne kase dolagalo, in nič več. To pa utegne večjidel povsod jako mala svotica biti ali pa celó nobena. Kajti dohodkom se bo moral vsak krajear vračunati: dohodki od zemljišč, od hiš, obresti župnijskih kapitalov, plačilo od ustanov ali štifting, štolarni dohodki, navprečine ali pošalije, pisnine od krstnih listov itd., doneski

iz zalagalnih in podpirovalnih zavodov (duhovniških društev?), iz cerkvene blagajnice, od patrona, potem dohodki od deputatov, bernj ali zbirki in drugi dohodki (mešne štipendije?) itd.

To nam je res čudno izboljševanje duhovniške plače. Ako bi se pri uradnikih jednako postopalo in jim dijete vračunovale, bi pri marsikaterem državna kasa lahko prihranila — celo plačo.

Šolske sestre na Štajerskem.

III. Razširjanje in sedanji stan „šol. sester“. Poslopje, v katerem so pobožne učiteljice, privatno šolo imele, bilo je blizu cerkve oo. Frančiškanov, tik tako imenovanega „Stainzerhof-a“. Hiša je bila njih lastnina. Kupile so poslopje za drago ceno 33.000 gold. leta 1843 v spomladi. Da jim je mogoče bilo to svoto skupaj spraviti (vsaj 23.000 fl.), se imajo zahvaliti velikej dobrotnici dobrodejnih zavodov, sedaj v Bogu počivajočej cesarici Avgusti Karolini, ki je lepi znesek 5000 fl. darovala. Nadvojvoda Maksimilijan, graški škof Zängerle in še veliko drugih dobrotnikov je zdatno pripomagalo s svojimi darovi. Ta hiša je bila prvi sedež „šol. sester“ v Gradcu, tako imenovana „matiška hiša“, (Mutterhaus). Za obilno število otrok, ki so kaj radi k ljubeznjivim „sestram“ v šolo zahajali, je bilo poslopje kmalu premajhno. S pomočjo dobrotnikov si nakupijo pobožne učiteljice sosedno hišo tako imenovani „Stainzerhof“. S tem so dobile dovolj prostora za učilnice, za sestre, ter za male otroke. V tem poslopiju še je le „šol. sestram“ mogoče bilo večje število otrok podučevati, ktero je vedno bolj in bolj naraščalo. Leta 1844. 30. maja so odprle tudi oskrbnišnico za male otroke, ki še niso za šolo odrastli, da bi tako od najnježniše mladosti otrokom varbinje bile. Zraven tega so še ustanovile konvikt ali penzionat, t. j. rejenišnico. Tiste deklice namreč, kterim je mogoče bilo plačati, so v samostanu stanovale, tam na hrani in odreji bile. Res blagor otrokom, kterim je to dano, da imajo v tistih letih, kedar se ravno čednosti v mlada srca saditi morajo, vedno na strani vidnega angelja varha, kteri njih s pobožnim in svetim življenjem, z ljubeznjivim svarjenjem na potu krščanskega življenja vodi. To je dano v popolni meri otrokom, ki živé v taki rejenišnici pri „šol. sestrah“. Gotovo največja dobrotá takim otrokom je, da se popolnoma seznanijo z resnisami sv. vere (kolikor je to pri otrocih mogoče), ter da je v takih zavodih poduk in obnašanje tako, da je ob enem tudi odgoja v smislu sv. katol. Cerkve.

Gospodarske stvari.

Nekaj o pitanju, krmljenju svinj.

Čas pitanja svinj se deli v tri dobe. V prvi dobi se dela maščobna tkanina. Mast se pomnožuje na tistih mestih, na kterih se mast pod vsa-

kimi okoliščinami nahaja, kakor n. pr. na mreni, na ledvicah. Meso raste, kri se množi. V tej dobi teža živadi čudovito raste. V drugi dobi vdira mast v maščobine tkanine. Pri tej priliki gre živad posebno na široko in dolgo, manj raste velikost in teža, ker je mast lajša kot tkanine, ktere so se v prvi dobi narejale. Tretja doba je doba bolehavne tolščice. V njej prestane narejanje tkanin. Mesene nitke in žleze izginejo, ker jih narastajoča mast bolj in bolj pritiska in delavnost dotičnih organov se včasih tako moti, da nekatere kratki celo življenje v nevarnost pride in se skonča. Živeci, ki svoje delovanje v čutenju in gibanju kažejo, se po nakopičeni masti tlačijo in tiskajo tako, da se žival ne more skoro več gibati in le še slabo več čuti, včasih tako slabo, da se primeri, da podgane pitanim svinjam živo kožo grizejo, pa svinje tega ne čutijo več in se ne genejo iz mesta.

Trpež teh različnih dob in sploh celega pitavnega časa se ravna po starosti, plemenu in posebnih lastnosti živadi. V tem obziru se ne dajo določene dobe postaviti, vendar pa se navadno za prvo dobo računani 6—8 tednov, za drugo 3—5 tednov. V obče trpi pitanje 8—12 tednov; pri popolnem pitanju na boh ali za slanino 16—18 tednov, ki se pa le redko kedaj več izplača, mnogokrat še celo nevarno postane. V prvi dobi je svinja še malo izbirčna gledé krme in dajejo se zato krmine, ki so boljši kup, posebno odpadki raznih obrtniških izdelovanj v zvezi z kuhanim krompirjem, repo in zdrobljenim ječmenom. Ako se kaže, da život svinje močno narašča, tako je to znamenje, da je zdaj druga doba blizu. V tej dobi gre pred vsem za to, da se narejanje masti po primerni klaji kolikor mogoče pospešuje. Tretja doba pitanja nastopi tedaj, ko se je že toliko masti naredilo, da so se posamne mišice že otučile, t. j. z tučo ali mastjo že skozi in skozi prevlekle. Živadi postanejo zdaj tako debele, da jih debelost k vednemu ležanju sili, k večemu vzdignejo še prednji del trupla med tem ko zadnji konec le bolj za seboj vlačijo.

Nastane dalje vprašanje, v kateri starosti se ima svinja začeti pitati. Starejša živad pri pitanju več slanine nareja, ali meso postane bolj grobo in žilavo. Pri mlajših živalih se nareja bolj nježno in tenko, mehko meso, masti se pa manj nastavlja. Kdor tedaj angleške svinje in njihove zarodnike le bolj na meso pitati hoče, ta jih mora z 6—9 meseci pitati začeti; kdor pa pri pitanju bolj na slanino gleda, ta pred 18. meseci starosti pitanja ne sme začeti. Svinje navadnega domačega plemena morajo v vsakem primeru starejše biti, tedaj 12—13, oziroma 27—30 mesecev. Koristno je pitanje angleških plemen, ako se živali od mladega pri dobri hrani imajo in slednjič še 8—10 tednov posebno pitajo in z 10—12 meseci prodajo ali zakoljejo. Skušnja je dokazala, da svinje 5—7 mesecev stare najprej na teži pridobivajo in da povžito hrano naj više povrnejo, ako so 75 kilogr.

težke in 100 kilogr. ne prestopijo. Ta okoliščina je zelo imenitna gledé na to, kdaj se živadi začno pitati. —

Zimska jabelka. 3. Luikovo jabelko. (Lukas XIII. 1. b) Luiken-Apfel. Srednje, navadno ploščasto, okroglo, jako lepo pobarvano jabelko, ki je zlasti v Vürtembergu na Nemškem splošno razširjeno in zaradi dobrih lastnosti, pred vsem pa zaradi obilnega doneska resnično zelo cenjeno. Prava barva gladke lupine je sprva svitlo-belozelena, pozneje belo-rumena. Večji del sadu pa je z lepo krvavo rudečimi progami različne širivosti naslikan in lepo karmezinasto-rudeče pikast. Zori meseca oktobra, vendar jabelko trpi tudi do marca. Akoravno sad le druge vrste, je vendar jako cenljiv za prodajo in za gospodarstvo, kakor za sušenje in za jabelénico. Drevo raste krepko, postane precej veliko in doseže visoko starost; ter ostane trpežno in zdravo. Ker pozno cveti, mu malokedaj pozni mraz škoduje. Za vsako zemljo, za visoke, nizke, mrzle, zavarovane lege je Luikovo jabelko zelo dobrotljivo in izvrstna sorta in se tedaj močno priporočuje za sadunosnike. 4. Rumeni Rihard (Lukas V. 1. a) tudi imenovan: veliki Rihard, Grand Richard. Srednje veliko, okrhano, keglji podobno jabelko, ki ima nježno gladko, lupino bledo-rumeno barvo, katera je na prisolnčni strani včasih majhno svitlo-karmezinasta. Diši po vijolicah. Zori meseca oktobra do decembra, tudi pozneje. Za mizo in gospodarstvo priporočivna sorta. Drevo krepko močno vzraste in napravi široko krono. Stori v težki, kakor tudi v lehkii zemlji in v slednji posebno obilno rodi. Priporočuje se tudi za prodajo. Juri Žmavec.

Valjar in njegova poraba v poljedelstvu.

M. Za plugom in brano je valjar najimenitniše orodje za obdelovanje zemlje. Vobče služi v to, da se z njim zemlja zdrobi, njivi potrebna vlaga podeli, setve in rastoče rastline v zemljo pritisnejo in sploh zemljišču vlažnost ohrani. Posebno se valjar rabi: 1. Če se z brano potrebno zdrobljenje zemlje ne da doseči. 2. Za stisnjenje zemlje pred novim oranjem. Posebno je to stisnjenje potrebno, ako se imajo po spravljjenih ospavnih sadežih njive za pšenico pripraviti. 3. Če je pri prebohotni rasti ozimine spomladi ali tudi jarine se bati, da setev poleže. Z povaljenjem se prebohotna rast nekoj zadrži. Seveda, če se že bilke prikazujejo, se ne sme setev več valjati, ker bi se sicer bilke z valjanjem polomile. 4. Če mraz ozimino vzdigne in cela setev rumena žolta postane. 5. Za pritisnjenje deteljnega, travinega in drugega dobrega semena. Za proso, sirk in taka semena srednje debelosti je naj bolje, če se pred setvijo njiva povalja in vsejano seme povlači. 6. Za razdrobljenje skorje prstene, ktera včasih po naglih plohah in za njimi sledeči suši nastane, in sicer predno se setev iz zemlje prikaže, kakor tudi potem. V ta

namen se pa rabi ježičasti valjar; ali pa se pri-
bijejo na gladki valjar latice ali železne šine. Tudi
velja, ako se gladki valjar z verigo ovije in po-
vršje valjarjevo hrapavo napravi. 7. Ivsten ugoden
včinek ima tudi povaljanje travnikov rano spom-
ladi. Ž njim se travine koreninice, ktere je po-
zimski mraz privzdignil, k tlam pritisnejo in dno
dobi ravno površje, kar je koscem in grabljicam
ljubo. 8. Služi valjanje tudi za vzdrževanje po-
trebne vlažnosti v zemlji ne le na polju, ampak
tudi na travnikih. Vzrok leži v tem, da se z
zdrobljenjem zemlje moč, vodo na se potegniti in
v sebi vzdržati, poveča.

Večjidelj kmetovavci valjar pre malo ali o ne-
pravem času rabijo. Navadno se ž njim še le o
setvi začne delati in vendar je njegovo delo že
pri pripravljanju polja za setev silno potrebno in
hasnovito. Povaljanje grobozrnatega semena, ka-
kor je to n. pr. pri ječmenu skoraj splošna nava-
da, je pa le o suhih spomladih opravičeno, sploh
pri večjidelj suhem vremenu. Kot pravilo pa ne
sme veljati, ker že jeden močen dež zemljo močno
oskori, t. z trdno skorjo prevleče. Take njive se
smejo še le takrat povlačiti, ko so mlade rastlinice
že za prst dolge postale. Drugače je to pri drobn-
zrnatih semenih, pri kterih je povaljanje jedino
sredstvo jih v zemljo vtisniti in jih tako v tesno
zvezo z zemljo spraviti.

Da pa valjar svoj namen tudi doseže, mora
primerno težek biti; dolgi, tenki valjarji svoj na-
men le bolj na pol dosegajo, ker ne morejo po-
trebnega pritiska narejati, stežavajo obračanje,
zavlečejo prst in, če je seme že posejano, tudi
seme. Valjar bi ne smel daljši biti, kakor 2
metra. Priporočati je tudi, da se valjar tako na-
pravi, da se more na obeh straneh spredaj in zadaj
vpregati tako, da ga na koncu njive ni treba obračati.

Za vtrjevanje njiv, za pritrjevanje setev in
mladih rastlin k zemlji, kakor tudi za vzdrževanje
vlažnosti v zemlji je gladek valjar priporočevati;
za drobljenje grudastih zemljišč pa zaslučuje ježa-
sti in pa obročasti valjar pred gladkim prednost.
Tako je Burgov dvojčekast valjar, ki obstoji iz
dvojnega ježastega valjarja, med lesenim zbojem
za drobljenje prstene skorje kaj izvrsten. Za
razdrobljenje grud pa je Krokilov in Nišvicov
grudolamar in prašna brana boljša.

M. Kakoršno mora sadovno drevesce biti,
da je za presajanje najbolj pripravno. Sadovno
drevesce za presajanje pripravno mora imeti vitko,
ravno, dosti močno in dolgo steblo, na katerem ni
nobenih ran ali kakih drugih poškodovanj videti.
Korenine morajo biti obilno razraščene, zdrave in
na prerezu rumenkasto-bele. Vrh mora imeti naj-
manj 3—4 vejice, izmed kterih mora biti jedna kot
podaljšano steblo za srednjo glavno vejo pripravna.
Ako ima drevesce sledi suše, močne ozeblin ali
kake druge bolezni, ni za presajanje in tudi ne
za nakupovanje.

Sejmovi na Štajerskem. 4. nov. v Ponkvi;
6. nov. v Lembergu, pri sv. Lenartu v slov. gor.,
pri Novicerkvi, v Pobrežji pri sv. Vidu, v Brežicah,
v Ročici, v Selnici nad Mariborom; 10. nov. pri
sv. Martinu pri Wurmbergu; 11. nov. v Gomilcah,
pri sv. Mohorju, v Marenbergu, pri sv. Martinu
pri Slov. Gradu, v Oplotnici (Sv. Barbara), v
Laškem in v Spod. Hočah.

Sejmovi na Koroškem. 6. nov. v Podkloštru,
pri Reihenu, v Feld-u v Marlborjetu, v Strass-
burgu; 10. nov. v Dürnstenu; 11. nov. v Krškem,
v št. Martinu in v št. Martinu nad Belakom in
Gornj. Belanah.

Dopisi.

Iz Brežic. (Odgovor na javno prašanje.)
Tistemu (negdo iz Brežic) darovniku za Čelsko
kapelico, ki mi žuga eno zagosti, mora znano
biti, da sem za njo potrošil za načrt fl. 3.— za
apno fl. 15.—, za opeke fl. 15.—, za zidarja
fl. 7.— in Hlebcu, berniku fl. 9.— tako skupaj
fl. 49.—. Prejel sem od bernika 9 vedrov mošta, po
5 fl. vedro, tako skupaj fl. 45.—, od g. Krazliča
gotovega denarja fl. 1.—, zato vsega skupaj
fl. 46.—. Jaz bi se tistemu posestniku priporočal,
da bi meni tako zagodil, da bi tiste fl. 3.—, ktere
še imam za stroške dobiti od ktere strani koli,
dobil, ker sem kamenje za zidanje še tako brez
plačila zraven dal. Ig. Loj. Altmann.

Iz Celja. Naši mestjani že več časa ugibljejo,
kako bi z mogoče malimi stroški postavili most,
da bi po njem laglje dovažali drva itd. Ker pa
je v mestni kasi rada suša, zato se dela nič prav
niso upali poprijeti. Toda sedaj bo menda šlo
— misli modra glava „pürgermajster“ Neckerman
in jegovi svetniki v mestni hiši. Prišel je namreč
Pečovnik z večimi posestniki celjske okolice in
„pürgermajstra“ poprosil, naj se pri stavljenju mosta
tudi na okoličane vzeme ozir ter brv pri „Grenad-
dirwirth-u“ prenaredi v most. Okoličani bi tako
pripravljeni bili za most tudi kaj storiti. Mestni
očetje bi te ponudbe bili močno veseli, ko bi se
tudi srenjsko zastopništvo celjske okolice tako zgla-
silo. Na obljube posameznikov — ne gre meni
nič tebi nič most staviti. Brž čas so pravo zadeli.
Prihodnji teden, 13., 14., 15. novembra se začnejo
zopet obravnave pri porotniški sodnji. Toženi so
Karl Heumaier zarad goljufje, Franc Trauner zavolj
uboja, Franc Postič zarad nezvestnosti, Vid Plajn-
šek zarad težkega telesnega poškodovanja in Jožef
Turk kot goljuf. Nedavno smo pokopali dolgo-
letnega profesorja tukajšne gimnazije, g. Oreška.
Rajni je zraven drugih dobrih lastnosti imel še to, da
je bil tudi znan kot štedljivec ali šparovec. Nekokrat
bere v nekej dunajski novini, kako neki Plaht z de-
narji tako srečno baranta, da izplačuje po 45%.
Za poskušnjo mu pošlje g. Orešek 2000 fl. in res
kmalu dobi od Plahta od $\frac{1}{4}$ leta obresti od 2000 fl.

po 45% naprej. Veselje g. profesorja bilo je veliko. Nenadoma mu dojde pismo od Plahta, v katerem pravi, da naj Orešek vzame svojih 2000 fl. nazaj. Kajti z tako malimi zneski se on, namreč Plaht, ne peča več. Vsled tega pobere preveč zaupljivi Orešek svojih poslednjih 4000 fl. iz hranilnice in njih pošlje Plahtu — 3 tedne poznej je prišel znani „krah“, ki je požrl goljufa in kridatarja Plahta z Oreškovimi 6000 fl. vred. — Velika nesreča se je zgodila v Vezovjem; 18letna deklica posestnika Jož. Sanča je padla v globoki štepih ali studenec in — utonila. V tukajšno okrajno sodnijo so spravili Franca Č—, posestnika v Žaveu; očitajo mu strahovito zločinstvo, češ da je nalašč ogenj vtoril, svojo ženo pa zastupil. —

Iz Šoštanja. Poslednje volitve za okrajni zastop so se primerno precej mirno vršile. Novi zastopniki 25. okt. imeli so prvo sejo in pri tej priliki izvolili novega načelnika, njegovega namestnika in 2 odbornika. Načelnik je postal g. Gašpar Skaza, trgovec v Velenju, njegov namestnik je g. Miha Golob, gostilničar v Šoštanju, odbornika sta g. Franc Škubic, zdravnik v Velenju in g. Vincencij Dovnik, usnarj v Škalah. G. Golob je bil poprej okrajnemu zastopu načelnik in je pri novih volitvah v skupini „mest in trgov“ dobil razun 1 vseh 32 glasov, kar dovolj spričuje, koliko zupanje da mož uživa pri svojih sodržavljanih. Med okrajnimi zastopniki je č. g. dr. Lipold, župnik pri št. Martinu pri Šaleku, in g. Jožef Rak, gostilničar v Velenju — oba vrlo narodna moža!

Od sv. Tomaža pri Veliki nedelji. V soboto na den sv. Jude in Šimona se je naš novi živinski sejem prav vrlo obnesel. Goveje živine je bilo blizu 2000, konjev nad 320; prodanih goved se je naštelo 124 in 8 konjev. Cena pri kravah je največja bila od 20—50 gld. pri konjih 200 in pri volih 208 fl. Vkljub slabemu vremenu preteklih dnevov je vendar prišlo mnogo kupcev iz Medžimurja, murskega polja, iz Goriškega in iz podravskega ravnin. Red sejma je bil izvrsten in ljudstvo zavsem dobro oskrbljeno. G. Baumann, mesar pri sv. Marjeti na Pesnici, se je najizvrstnejšega kupca pokazal; odgnal je 28 glav goveje živine in 2 konja. Hvala slovenskemu gospodu, ki je tako marljivo naš sejem razglaševal, hvala tudi vsem srenjskim predstojnikom, ki so brezplačno toliko listkov izpiševali — in hvala vsem, ki so se prvega sejma vdeležili, ker upamo da bodo se tudi ob drugem itd. k barantiji pridružili. Tudi štacunarjev je prišlo veliko in hvalijo prvi sejem, da so dobro tržili. Fr. Škrlec.

Politični ogled.

Turška vojska. Zadnjič smo poročali o 3 dnevni bitki ob Moravi, dnes dostavimo, da se je strašno klanje nadaljevalo še 2 dni, namreč 22. in 23. oktobra. Iz prva so turkoljubni listi po svetu zatrobili, da so bili Srbi grozno tepeni, da

je Djunis in Kragujevac v turških rokah, vsa Srbija turškemu poplavljenju odprta in celó Beligrad v nevarnosti. Sedaj pa se je pokazalo, da so Turki in njihovi prijatelji nesramno legali. Resnica je: Turki so deroči v Srbijo vse požgali, sedaj pa je zima tu; zato je sultan ukazal Kerim-paši, naj vzame na vsak način mesti Djunis in Kruševac. Ali tega Kerimpaša v 5 dnevem boju ni dosegel; vzel je Srbom po groznem krvi prelivanju samo 2 revni vesi: Krevet in Viljegovac, čeravno je bil za kakih 20.000 mož močnejši od Srbov. Po tem takem smemo pač začudeni junaškim Srbom reči: živili, junaci! Najnovejša vest pravi, da se Turki pomikajo nazaj in stavijo revne bajtice iz blata, jih pokrivajo z vejevjem in namerjavajo v njih prezimovati. Ni dvomiti, da bodo grozno tpeli; Srbi so tukaj na boljšem, ker se lahko zaprejo v mesti Aleksinac in Kruševac in v začancani tabor Deligrad; 28. oktobra so Turki zopet skušali Djunis vzeti, pa so bili zopet odbiti, Srbi so jim razbili celo baterijo kanonov! Ob reki Timok se ni nič važnega zgodilo, pač pa so se ob Drini 23. okt. spoprijeli Srbi in Turki brez uspeha. Turki pomnožujejo tam svojo vojno in bi radi od ondot čez Sabac udarili proti Beligradu; zato se Srbi močno utvrdujejo v Loznici, da Turkom zabranijo prehod čez reko Drino. Novoselov se je tudi vojskoval in nevaren napad Mehemed-paše, ki je poturčen Nемеc, 26. okt. srečno odbil. Iz Soluna je po železnici došlo v Mitrovico 24 novih turških bataljonov, ki hitijo nad Novibazar v Niš. Na južni strani Črnogore se je Derviš-paša daleč pomekol nazaj. Njegovi Turki so celó splašeni, čeravno jih je še kakih 30.000 mož. Muktar-paša je prisiljen bil 8000 mož odposlati, da v trdnjavo Nikšiče spravijo potrebnega živeža, sicer se morajo tamošnji Turki udati Črnogorcem. V Heregovini razsajata med Turki zopet strašna vstaša Musič in Bogdan. V Bosniji se je vstašu Despotoviču posrečilo Turkom vzeti mesto Petrovac. Pri Čupriji na Srbskem se skrivlje po tamošnjih gozdih 15.000 bolgarskih beguncev, skoro sami starci, ženske in otroci brez obleke, brez strehe, brez pravega živeža. V osebi Angleža dr. Ziemana jim je došel smiljeni samaritan; z darovanim denarjem je prišel iz Angleškega, med reve razdelil mnogo obleke in jim postavil lesenih kolib za 4000 ljudi! Bog mu plati! — Iz Carigrada je došla vest, da je turški sultan pripravljen za 6 tednov z vojsko prenehati.

Avstrijske dežele. Pri volitvah za deželni zbor goriški so v kmetskih skupinah zmagali povsod — Slovenci. Živili vrlo volilci. — V Poli, kamor sedaj pelja nova železnica, bila je velika vojaško-mornarska svečanost o priliki razkritja cesar Maksimilijanovega spomenika. Nadvojvoda Maksimilijan je bil pravi oče in utemeljitelj avstrijskemu vojnemu brodovju. — Vlada baje namerjava kupiti Rudolfovo železnico. — Česki dijaki v Pragi so hotli napraviti zbor, kder bi svoje sočutje izrekli jugoslavjanskim bratom, ki se borijo

za krst sveti in svobodo zlato. Ali vlada je zborovanje prepovedala. Na Angleškem se kaj takega nebi zgodilo. Pri volitvah na Gališkem so zmagali skoro povsod Poljaci; Rusini in Judi so propadli. Čehi branijo pravice česke dežele, tirjajo da se cesar da kronati v Pragi za českega kralja po stari navadi, kakor se je dal v Budapeštu kronati za ogerskega kralja ter pravijo, da dunajski državni zbor nima pravice Čehom postav dajati. Ustavoverci se nad tem jezijo, toda Čehi volijo vsako leto poslance, ki pa morajo zmiraj doma ostati. Letos so ravno tako naredili in 45 poslancev ni prišlo v državni zbor. Čehi ne odstopijo od svoje borbe, dokler se jim ne priznajo njihove pravice. Ni dvoma, da bodo naposled zmagali tako, kakor Magjari, naj se ustavoverski Nemei jezijo, kolikor jim drago. V Idriji na Kranjskem so pri volitvah za mestni zastop zmagali konservativci in Slovenci; vlada pa volitev ni potrdila in nove razpisala. Ko ki liberalci zmagali bili, bi se težko kaj takega zgodilo. Pri Solinu v Dalmaciji so Turki zopet prestopili avstrijsko mejo in našim ljudem živine za 800 fl. vrednosti odgnali. Tudi blizu starega Dubrovnika so vdrli Turki v deželo in posekali več žensk in otrok. Da bi se bili naši ministri za to veliko zmenili, tega nismo nikdar brali. — Hrvatski sabor je sklenol stavljenje železnice iz Zagreba v Varaždin.

Vnanje države. Ruski poslanec Ignatijev je prišel v Carigrad in zahteva od sultana 6tedensko prenehanje vojske, prosto pot ladjam skozi morsko ožino carigradsko in dardanelsko in še več reči. V premirje je baje sultan že privolil; sicer se pa Rusi pripravljajo na vojsko v Aziji in v Evropi. V Srbijo so Rusi do sedaj odposlali 17.000 prostovoljcev. — Na Pruskem bile so nove volitve, pri katerih so zmagali večjidel sami poprejšni liberalni poslanci in zato preganjanja sv. Cerkve še ne bode hitro konec. Sedaj odstavljajo Prusi škofa v Limburgu in v Köln-u so katoličanom vzeli cerkvo sv. Gereona in jo izročili krivovercem. — Francozi srečno gospodarijo, že sedaj so dače vrgle 102 milijona več, kakor se je proračunalo. — Na Švicarskem v Tesinu so se liberalci in klerikali do krvavega stepli; obležalo je 5 mrtvih. — Na Španjskem se pripravlja nova revolucija, zasledili so zaroto med vojaki in zaprli 126 ljudi, med njimi 18 generalov; to je slabo znamenje. Rumunski knez je na 2. november pozval poslance, da mu denarjev dovolijo za vojsko. Grki orožajo 200.000 mož. Na Turškem se godijo res strašne reči; Turki se kažejo čedalje bolj razkačeni; v Bolgariji so zasledili zaroto 200 mož, ki so sklenoli poklati vse kristijane. Okoli Prizrena so divji bašibozuki požgali 800 hiš in prebivalcem vse vzeli, kar so le nesti zamogli; uganjali so tudi grozna zločinstva, ki se niti popisati ne dajo. Bog vedi, kedaj bo še temu konec storjen! Evropa ne stori nič in Rusi odlagajo; te dni je celo sultan

ruskemu caru lastnoročno pismo poslal. Kaj to pomeni, je težko reči.

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

+ 5. Freimavrerji imajo po tem takem velikansk namen in da ga dosežejo, morajo imeti primerna velikanska sredstva. Takih sredstev, katerih se oni poslužujejo v dosego svojega namena je mnogo; vendar najimenitniša so tri, ktera hočemo v naslednjem kratko omeniti. Prvo jako nevarno sredstvo jim je pero. Freimavrerji veliko pišejo; povsod imajo svoje liste in na vse strani pošiljajo svoje knjižurice, s katerimi trosijo freimavrerski strup med ljudstvo. Časniki njihovi so dvoje vrste: eni nosijo freimavrersko ime očitno na čelu, drugi pa samo freimavrerski duh dišejo. Čeravno se vsi njihovi časniki samo po imenu razločujejo, vendar navadno časnike prve vrste berejo samo pripisani bratje, časnike druge vrste pa neposvečeni. Kdor to ve, razjasni si lahko, zakaj skoro vsi liberalni časniki zabavljajo toliko krščanskim redovom, menihom in nunam, o ložah pa nikoli besedice ne črhnejo; zakaj sumničijo, obrekujejo in psujejo sv. Očeta, škofe in vestne duhovnike, uporne, odpadle ali pa popačene duhovnike pa v zvezde kujejo; zakaj o cerkvenih službenikih toliko laži izmišljujejo in naglo po vseh časnikih razglašajo, na njihova opravičevanja pa ne jemljejo nobenega ozira. Tako delajo zato, ker so vedoma ali nevedoma v službi freimavrerjev. Poleg časnikov pospešujejo njihov namen tudi brezbožne knjižurice, ktere zastoj ali prav po ceni med ljudstvo delijo. Nek freimavrer je za časa francoskih filozofov malo pred znano francosko revolucijo to s sledečo izpovedjo potrdil: Vse knjige, ki so takrat izišle proti veri, moralni (nравnosti) in vladi, so delo freimavrerjev ali njihovih privržencev. Vse te knjige so napisovali ali udje sami ali po njihovem naročilu kdo drug. Preden so prišle v tisk, dobili smo jih mi v roke. Mi smo dodjali, popravili, izbrisali, kar se nam je zdelo, potem je delo izišlo pod imenom, ktereга smo mu mi izbrali. Odobrivši delo dali smo tiskati neštevilni broj na prosti papir, ter ga razposlali na vse strani, da se razdeli med ljudstvo zastoj ali za malo plačo. Vsako tako knjižurico so razun tega bratje po vseh časnikih dostojno pohvalili in priporočili, med tem ko so dela krščanskih učenjakov zamolčali ali le z nekolikimi besedami mimogredé omenili. Ni tedaj pero in tisk grozno sredstvo v rokah freimavrerjev? Drugo glavno sredstvo freimavrerjev je šola ali sploh odgoja otrok. Freimavrerski list „Monde maç“ to izpové v svoji številki mesca listopada 5866 (1866) rekoč: „Jaz smatram ljudsko šolo za temelj našemu posloju . . . Freimavrerstvo mora biti podoba modernega društva, ona mora stvarjati svobodne

ljudi. Najbolje sredstvo, da se freimavrerstvo širi, je ustanovljenje šol, navlašč za odrastle.“ Se ve, da so šole le tedaj sredstvo za njihove namene, če so po njihovih načelih uravnane. V ta namen se ne sme krščansko katoliški nauk v njih učiti, ampak k večemu „katekizem morale“ primeren njihovim dušnim zmožnostim, iz kterega se učijo, da je treba bolje gledati na samosvest, nego na tradicijo (nauk cerkve) ter biti kreposten (po freimavrerskem) iz prepričanja in ne zavoljo koristi.“ Da freimavrerji imajo tudi med učiteljstvom svojih privrženikov — pri nas pač ne, in Bog nas varuj te nesreče, — ampak po Francoskem, Nemškem itd., svedočijo njihovi časopisi in govori, v kterih zastopajo in branijo njihova načela. Iz bavarske *Lehrerzeitung* smo si pred nekterimi leti zapisali besede: „Vera ne spada v šolo. Pobožni, da, pobožni morajo biti naši otroci in poštenu in boga-boječi. Ali zato ni treba ne protestantizma ne katolicizma, ne nobenega — izma. Duh krščanski je do zdaj motil večji del šol. Pred jasnim svitom naravoslovne prosvete vendar mora otemneti svit preživelih tradicij“. Kdor tako govori ali piše, hoté ali nehoté dela za namen freimavrerjev. Tretje glavno sredstvo freimavrerjev naposled je vzajemna pomoč. Freimavrerji se med seboj nikoli ne prezirajo, ampak drug drugemu pomagajo, kder morejo. Tako se velikokrat dogodi, da lepe in mastne službe dobijo osebe nesposobne in nevedne, učenejšje in sposobniše pa se nazaj potisnejo. Kdor ne pozná te skrivne roke, se po pravici temu čudi in z glavo maja. Beda Veber v svojih kartonih o tem tako piše: „Rokodelci dobivajo, če so freimavrerji, več dela, trgovcem se pomaga z denarji, hčere se jim leži oskrbljujejo v zavodih ali iz zaklada. Vse to pa se godi tajno — samo stisne se roka, ali migne z okom, nihče nič ne vidi in ne sliši. Potem potu je že večkrat len in neveden mladenič daleč prehitel svoje vrednejše in razumniše tovariše. Freimavrerji imajo bogato blagajno. Iz nje dobivajo uboge vdove bratov letne podpore, sirote za šolske potrebe, potniki za potovanje denar: vsakemu se v sili pomaga iz te blagajne“. Znano je, koliko denar premore, zato ni čudo, da freimavrerji tako napredujejo in toliko premorejo.

(Dalje prihodnjič).

Slovstvo. Za trgovce z lesom in ogljem je ravnokar prišla na svetlo slovenska knjiga pod naslovom: „Kazala za določanje telesnine okroglega, obtesanega in rezanega lesa in oglarskih kôp, ki jo je izdalo Koroško gozdarsko društvo v Celovcu. Ta knjiga je izdelana v pisarni gozdarskega nadzorništva Hüttenberškega društva za pridelovanje železnih tvarin v Celovcu in ima namen, našim trgovcem z lesom pripomoči, kedar delajo račune (rajtenge). Pregledovanje te knjige nas je prepričalo, da je v resnici jako koristna, in da vsakemu, kdor se s kupovanjem

ali prodajanjem lesa pečá, izvrstno služiti zamore. Na podlagi nove (metrične) mere izračunjene tabele kažejo telesnino v kubikmetrih raznovrstnega kupčijskega lesa. Všeč boče gotovo tudi kazalo za določanje telesnine oglarskih kôp. Knjigi je dodan natančen poduk, kako da se tabele rabijo, in na kak način da se stoječe oglarske kôpe merijo. Ker do sedaj enake knjige v slovenskem jeziku nismo še imeli, je Slovencem Koroško gozdarsko društvo v Celovcu z izdajo te knjige gotovo vstreglo. Mi priporočamo tedaj to knjigo našim lesotrgovcem prav živo zato, ker jim zelo polajšuje računanje. Cena knjige, obsegajoče 108 strani, je nizka: veljá samo 80 kraje.

„Novice“.

Smešničar 45. Mesarsk mešetar, rodom Magjar, pride na železniško postajo v Veliki-Kaniži, da bi 50 volov v Gradec naložil. Toda reklo se mu je, naj počaka par dni. Sedaj da v Gradec telegrafirati: „juter ne morem priti v Gradec: kajti tukaj dnes ne sprejemajo — volov!“

Razne stvari.

(*Krido napovedal*) je g. Anton Mihelič, trgovec v Ljutomeru. G. dr. Mravljak je začasni oskrbnik imetja. —

(*Dovoljenje za stavljenje železnice*) od Očure v varaždinske županiji je od ogerske vlade dobilo štajersko-hrvatsko društvo za kopanje premoga ali ogelja. Železnica se je že začela delati.

(*Nemškutarjem v Šoštanju*) zamoremo izpovedati, da od č. g. Janeza Košarja, kaplana pri št. Mihelu žali Bog letos nismo dobili niti jednega dopisa.

(*Č. g. Janez Pribošič*) je imenovan za vojnega kurata in prestavljen v Ljubljano.

(*Č. g. Jožef Vraz*), bivši provizor pri sv. Križu nad Mariborom, je na svojem posestvu v Selnici umrl 31. okt. še le 40 let star.

(*Vestni poslanec Seidl*) ni šel v državni zbor, ampak sedi v Mariboru v kasini in se kratkočasi — s kartami. Vzel je 10dneven odpust. „Slov. Narod“ št. 245. poroča, da Seidla prijatelji dregajo, naj položi poslanstvo, ker se bojijo sramote, kakoršno jim je napravil Brandstetter. Izvedeli so namreč, da je Seidl baje menjice podpisal, pa se naposled izgovarjal na nezmožnost kot oficir menjice podpisovati. Ta čin se mnogim zdi ne samo nečasten, ampak tudi naravnost goljufen. Ubogi Seidi!

(*Dražbe*). V tretjič: 8. novembra Franc Rošker v Plojdi 16.000 fl. (tožnik dr. Miklaue zavolj 200 fl.), Filip Karše 3300 fl. v Konjicah, Anton Lampreht 4634 fl. pri Mariboru; 10. nov. Marija Damiš 2905 fl. pri sv. Lenartu; 11. nov. Treza Potočnik 2645 fl. v Pobrežji, Jožef Karo 5950 fl. v Brezovcu.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁶⁸/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursišica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	8	—	6	10	5	50	3	50	5	40	5	—	5	30
Ptuj	8	40	6	52	5	20	4	30	4	85	4	80	4	90
Ormuž	7	32	6	17	5	70	2	92	4	80	7	80	4	88
Gradec	8	88	6	50	4	88	3	52	5	51	—	—	5	50
Celovec	9	40	7	80	4	76	3	40	5	12	4	46	4	62
Ljubljana	9	39	6	50	4	57	3	59	6	18	4	70	6	50
Varaždin	8	—	6	60	5	80	3	60	5	20	7	—	4	40
Zagreb	10	80	8	—	6	—	3	—	6	80	—	—	—	—
Dunaj	11	85	9	97	8	25	7	90	7	80	—	—	—	—
Pešt	10	80	8	45	6	75	7	12	6	42	5	—	—	—

V Mariboru. Krompir 2 fl. 10 kr. Hl. — fažol 14, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenično gres 26, prednja moka 21, srednja 16, polentna moka 12 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 90, slanina frišna 64, slanina prevojena 90 kr., puter 1 fl. — kr. Kg. — Jajce 3 kr. vsako. — Govedina 44, teletina 54, svinjetina mlada 55 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3.— mehka, fl. 2-80 Kbmt. — Ogejje trdo fl. 1.—, mehko 60 kr. Hl. — Seno 2 fl. 70 kr. slama 2 fl. 60 kr., stelja 2 fl. 10 kr. za 100 Kg.

Najnovější kurzi na Dunaju.

Papirna renta 62-35 — Srebrna renta 66.20 — 1860-letno državno posojila 108.— — Akcije narodne banke 810 — Kreditne akcije 145.— — Napoleon 9-88 — Ces. kr. cekini 5-98 — Srebro 105-30

Loterijsne številke:

V Gradcu 28. oktobra 1876: 4 87 49 55 32.

Na Dunaju " " 67 36 71 6 14.

Prihodnje srečkanje: 11. novembra 1876.

Učenec

se sprejme pri gospodu Ivanu Kautzhammer-ju, trgovcu z železom in dragocenostmi v Ormužu. Učenec mora biti zmožen slovenskega in nemškega jezika in dobra spričevala imeti.

Prodaja cerkvenega vina.

V Makolah v farozžu se bo 11. novembra t. l. ob 10. uri predpoldnem po dražbi prodalo 17. polovnjakov novega vina.

Prodaja cerkvenega vina.

V Kamci pri Mariboru se bodo v pondeljek predpoldnem 6. novembra 4 polovnjaki letošnjega vina po licitaciji prodajali.

Štefan Pernavsl,

V tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu so ravnokar na svitlo prišle:

Slomšekove pesmi.

Zbral, uredil in izdal

Mih. Lendovšek.

Slomškovih zbranih spisov prva knjiga.

Srednje osmerke str. I.—XVI in 256.

Prodaja Juri Lercher v Ljubljani trdovezan iztis po 1 gld. broširan po 90 kr. — Dobivajo se po isti ceni tudi: v Celju pri Drekslerju, v Celovcu pri Lieglu in pri Leonu, v Gorici pri Dase-ju, v Gradcu pri M. Moser-ju, v Trstu pri Šimpfu, v Zagrebu pri Suppanu, in pri uredniku „Slov. Gospodarja“.

Kdor pa pošlje izdatelju v Ptuj (Pettau) po nakaznici 1 gld., oziroma 90 kr., dobi knjigo takoj franko na dom poslano.

Opozorujemo še posebej čč. gg. katehete in učitelje na to, da zdaj ob koncu šolskega leta ni lahko dobiti lepšega darila za šolsko mladež, kakor so te Slomšekove pesmi.

4—6

Zahvala in priporočba.

Podpisani zahvaljuje se p. n. občinstvu, posebno pa čč. gg. duhovnikom in gg. učiteljem za zaupanje, katero so mu do zdaj po tako obili naročbi skazali, in se priporočuje — pri bližajočej se zimi — na naročbo vsakovrstnih

zimskih oblek,

katere bode iz trdnega blaga, hitro, lepo in po prav nizki ceni izdelal.

Od Maribora oddaljenim naročnikom pride na dom mere jemati.

Z velikim spoštovanjem

Franc Jesenko,

krojač

v Mariboru, Pfarrhofgasse št. 191.

4—4